

Zijn naam zal worden genoemd en die naar deze regelen zich zal hebben te gedragen?

* * *

Laat vooral niemand meenen, dat we hier vragen aanroeren van puur theoretisch belang, vragen, die men wel stellen kan en die ook wel recht hebben op een beantwoording, maar die toch feitelijk buiten het groote menschenleven omgaan.

De geschiedenis leert ons het tegendeel. Van oude tijden tot nu toe zijn er menschen, richtingen geweest, die meenden, dat in de kerk des Heeren met de Bergrede, bepaald met de geboden van Christus, die zij bevat, geen ernst werd gemaakt.

Men oordeelde, dat het anders moest.

Zoo zijn er geweest rigoristische stroomingen, doopersche stroomingen, lijdenheidsstroomingen, die, hoezeer ook onderling verschillend, het alle in dezelfde richting hebben gezocht, ze wilden de geboden van Christus in praktijk brengen in het dagelijksch leven.

Het rigorisme, dat in de overtreding van elk gebod een doodzonde ziet, niet meer te vergeven en dat alleen, in een kleinen kring teruggetrokken, zich afzonderend van de wereld, zijn denkbeelden tracht te verwezenlijken. Doopersche richtingen, die zelf meenen de hand aan den ploeg te moeten slaan om een koninkrijk Gods op aarde te stichten, een koninkrijk, waarin dan de bevelen van Christus onvertoefeld kunnen gelden, maar dat dan ook verder met de wereld zich niet inlaat. Lijdenheidsinrichtingen, die op grond van de Bergrede alle geweld verwerpen, iemand, die op de rechterwang slaat, inderdaad de andere toekeeren, den eed niet willen, het leven uittrekken en met de overheid onophoudelijk in conflict leven.

* * *

Met name hebben we hier nog te wijzen op hetgeen er met de Bergrede tijdens den grooten oorlog is geschied. Vooral in Duitschland, waar men gewoon is de kwesties grondig te onderzoeken, is men gaan vragen, is deze toestand, waarin de gewapenden op elkander aanvliegen en elkander pogen te verdelen, is deze toestand, waarin volk tegenover volk staat, met de Bergrede in overeenstemming?

Het antwoord is over het algemeen teleurstellend geweest. Immers al te vaak luidde het, naar de Bergrede is niet te luisteren, ze kan niet toegepast worden in het praktische leven en het beste is haar te laten, voor wat ze is.

Teleurstellend noemden we dit antwoord, en het is dat om meer dan één reden. In de eerste plaats en bovenal, omdat hier ontbrak het besef, het geloof, dat we ook in de Bergrede te doen hebben met het Woord Gods. Het Woord des Heeren, dat niet op zijde gezet mag worden, maar ook niet ter zijde gelaten kan worden, of men berokkent aan het leven groote schade. Niet de begeerte, om recht te laten varen aan de Schrift, maar de geheel andere om op te komen voor het goede recht van Duitschland, de gedachte, dat in elk geval de oorlog doorgezet en als het kan gewonnen moest worden, gaven hier den doorslag.

Maar teleurstellend was het antwoord nog uit ander oogpunt. Wie een vraagstuk op wil lossen, moet nooit beginnen met zich aan den ernst van het probleem te onttrekken, het vraagstuk zelf te verdonkeren door gegevens van geheel anderen aard, die met het vraagstuk als zoodanig niets te maken hebben, te laten beslissen, wat in elk geval gebeuren moet. We zijn dan ook over het algemeen door wat er in Duitschland in verband met den oorlog over de Bergrede is geschreven, niet verder gekomen. En het probleem dient zich aan ons aan op dezelfde wijze als te voren.

* * *

We noemden enkele vragen, die naar aanleiding van de Bergrede opgekomen zijn in de praktijk en die nog altijd de menschen bezighouden.

Ze vragen ook van ons Gereformeerden, hoe ziet gij de Bergrede, wat ziet ge in haar.

Evenwel die vraag is niet te beantwoorden dan in verband met verschillende andere. En die andere zijn in de eerste plaats vragen van litterairen aard.

Is de Bergrede een compositie van Mattheüs of is ze zoo door Jezus gehouden? Is er gang in het geheel, of zijn hier eenvoudig verschillende op zichzelf niet met elkander in verband staande woorden samengevoegd? Hoe is de verhouding van de voorschriften van de Bergrede tot verschillende geheel of ongeveer gelijka, die door de Farizeërs zijn gegeven? Welke plaats heeft de Bergrede in het geheel van Jezus' onderwijs? Eerst door de beantwoording van deze vragen kunnen we tot het wezen van Matth. 5-7 doordringen en is er eenige kans om de levenswet van het koninkrijk der hemelen te verstaan.

Nu is „De Reformatie” niet de plaats om al de genoemde punten in den breede te behandelen. Maar we willen toch trachten door iets over het bijkomstige, het voorafgaande te schrijven, een inzicht te geven in het wezen van het geheel.

We hopen dat te kunnen doen in enkele volgende artikelen.

F. W. GROSHEIDE.

UIT DE SCHRIFT.

De oorsprong van het kindschap Gods.

Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft, (namelijk) dat wij kinderen Gods genaamd worden. 1. Johannes 3:1.

„Dat wij kinderen Gods genaamd worden” — welk een rijk voorrecht wordt in dit woord aan gegeven.

Kinderen des toorns zijn wij van nature; aan allerhande ellendigheid, ja aan de verdoemenis zelve onderworpen. Van den hemelschen Vader maakten wij door moedwillige ongehoorzaamheid ons los, en verbonden ons aan den vorst der duisternis.

En deze verbinding deed ons onbekwaam worden tot eenig goed, en geneigd tot alle kwaad; ze maakte ons tot vijanden Gods, die straks met de wapens in de hand gegrepen zullen worden, en geoordeeld.

En nu, — zulk een „kinderen Gods genaamd”; die den heiligen God, voor wien zelfs de hemelen niet rein gevonden worden, hun Vader mogen noemen; die op dienzelfden Almachtige, tegen wien zij in opstand waren, met vrijmoedigheid mogen toetreden om van Hem niets dan goeds te verwachten; die door hun Rechter omhelsd worden, en eeuwig in Zijn Vaderhuis zullen wonen.

Godeloozen — kinderen Gods genaamd. Er is in hemel en op aarde geen ingrijpende verandering, geen machtiger weldaad denkbaar.

Hoe is zij mogelijk?

* * *

„Ziet, hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft!”

Hier is de verklaring van dit wonder.

Of liever, niet de verklaring; want voor menschenverstand zal dit heilgeheim nooit begrijpelijk gemaakt kunnen worden; — het is alleen te aanschouwen.

De apostel geeft dan ook geen verstandelijke uiteenzetting van dit mysterie, maar een uitroep, een uitroep van knielende bewondering: „Ziet hoe groote liefde!”

Doch in dat woord wijst hij tegelijk den oorsprong aan van het kindschap Gods, den wortel, waaruit die machtige en zalige verandering van goddeloozen in kinderen Gods voortkomt.

Die oorsprong ligt niet in den mensch. Niet in zijne ontdekking en zijn gebod. Zijne wedergeboorte, zijn zoeken van God, zijne heilbegeerte en bekeering was niet de bron van dat kindschap. De apostel wijst van den mensch, en van alles aan hem, af, — en hij richt ons oog omhoog, op God: „Ziet!” zoo breekt hij uit, als overweldigd door de heerlijkheid van wat hij aanschouwt, „ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft!”

Het is de liefde Gods, die hier aangewezen wordt als de oorsprong van het kindschap.

Een liefde, die niet door ons werd opgewekt of verdiend; die niet eerst door den zondaar werd afgesmeekt, en daarna hem beloofd; maar eene liefde, die gegeven, om niet gegeven werd. „Ziet, hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft!”

O zeker, van die liefde Gods kan ook gezegd worden, dat zij zich laat inroepen en op het gebod bewezen wordt; zij wordt gepredikt in de wereld, en geschonken aan degenen, die haar zoeken. Ook kan zij door wederliefde tot vernieuwde en verhoogde werking worden gebracht.

Maar in en achter dat alles schuilt het heilgeheim: die liefde is gegeven; onder al die uitstroomende wateren werkt de eeuwige fontein; het is eene gegeven liefde.

Zoo die liefde Gods door iets in ons werd opgewekt, zoo zij zich van eenige voorwaarde in den zondaar afhankelijk stelde, — ze zou niet waarlijk „gegeven” zijn; ze ware geen oorsprong, doch slechts eene goddelijke golf uit menschenlijke bron.

Doch neen, — dat deze liefde gegeven is, zegt ons, dat ze vrij is, dat zich niets achter haar verbergt, dat zij zelve bron is, oorsprong van alle heil, dat zij enkel rekt met welbehagen, souverain welbehagen, dat zij zich geeft, waarachtig geeft, gelijk alleen liefde zich geven kan.

Waarlijk, de apostel mocht uitroepen: Ziet hoe groote liefde!

* * *

En nu, mijn broeder en zuster, zult ge nu zien? Zult ge het oog nu volstandig houden op den oorsprong van het kindschap Gods?

Ach, hoe dwaalt onze blik vaak af!

Dan zien we alleen de zwarte lijst onzer zonden, en het onverwinnbaar bederf in ons hart.

Dan turen we op de mismaakte trekken van het Godsbeeld in ons. Dan zien we de machten der heil ons afhouden van het Vaderhuis, en hooren hoe de aanklacht onzer consciëntie ons den toegang tot God betwist. Dan aanschouwt Jozua alleen zijne vuile kleederen en Petrus slechts den wind en de golven.

Dan laten wij het kindschap afhangen van het kind, en niet van den Vader. Dan zoeken wij den oorsprong van kindschap in ons zelve en niet in de liefde Gods.

Er is slechts één raad.

„Ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft!”

Ziet!...

Hoe eenvoudig.

Het ligt slechts in een enkelen blik, in eene wending van uw zielsoog.

Ziet eens van uzelfen af, en wendt uw blik op uwen God, op Zijne liefde, op Zijne groote liefde.

Ziet, hoe die liefde gegeven is; hoe ze vrijmachtig geschonken wordt aan onwaardigen; hoe ze zelf alles medebrengt; hoe ze in Christus zichzelf gegeven heeft tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en volkomen verlossing.

O ziet, ziet hoe groote liefde ons de Vader gegeven heeft!

v. A.

KERKELIJK LEVEN.

Synode-Indrukken.

XXI.

De zaak-Ds Van Duin.

De samenspreking, op de Synode hetzij in comité, generaal, hetzij in een harer Commissievergaderingen met de predikanten Van Duin, Vermaat en Brussaard gehouden, werd op de meest aangename wijze gevoerd.

Was de Synode indertijd, toen Dr Geelkerken voor haar verscheen, één en al hoffelijkheid en bewaarde zij den broederlijken zin tot het einde toe, thans kwamen ongedwongenheid en gemoeidelijkheid in den goeden zin van het woord, de stemming nog verhoogde.

Moest er toen wel eens pijnlijk worden gewaakt teneinde op de vergaderingen zoo mogelijk een konflikt te voorkomen, nu kon van alle waakzaamheid veilig worden afgezien.

Incidenten als toen voorvielen, bleven nu achterwege.

De genoemde predikanten hadden er volstrekt geen behoefte aan te weten of zij „gecteerd” waren of niet. Zij wilden zich niet vooral vergewissen, welk karakter de samenspreking zou dragen. Al die formeele kwesties waren uitgeschakeld. Men kon dadelijk op het materiele ingaan. Dit gaf een zekere vlotheid en gemakkelijheid, welke voorzeker van beide kanten op prijs werd gesteld.

De gevallen van deze drie predikanten stonden niet gelijk.

Daarom werden zij afzonderlijk behandeld en beoordeeld.

De zaak van Ds van Duin was door de Classis Haarlem via de Particuliere Synode van N.-Holland naar de Generale Synode doorgezonden, opdat deze over haar in haar geheel een beslissing zou nemen. Over de voorgeschiedenis reppen wij nu maar niet.

Wij mogen die als bekend veronderstellen.

Aan Ds van Duin werd ruime gelegenheid gegeven zijn gevoelens uiteen te zetten. Wie er behoefte aan had kon hem vragen stellen, van welke gelegenheid door sommige Synode-leden ook gebruik werd gemaakt. Maar gediscuteerd mocht er niet worden.

Dat er in enkele vragen niet een klein disputje lag opgesloten, zou ik niet durven ontkennen. De verleiding is in zulke gevallen te groot om ongemerkt toch in gedachtenwisseling te treden. Maar gelukkig nam dat geen ongewenschte afmetingen aan. Een simpele herinnering was genoeg om de samenspreking aan het doel te doen beantwoorden.

Uiteraard kan van het verloop dier bespreking door mij geen verslag worden gegeven. Ook al ligt dat alles nu achter ons, wij hebben het zegel der geheimhouding, door de Synode eraan bevestigd, te eerbiedigen. Alleen de Synode zelf zou dit kunnen verbreken.

Natuurlijk liet de Synode het bij deze kennisgeving van gevoelens niet.

Een Commissie van drie vroede mannen werd benoemd om den volgende dag te trachten Ds van Duin van zijn bezwaren te ontlasten. Het resultaat was, dat Ds van Duin hun een verklaring ter hand stelde, welke aan de Synode werd voorgelezen, maar die niet is gepubliceerd.

Thans was het woord aan de Synode.

Die moest beslissen of de verklaring voldoende kon worden geacht.

Maar het einde van de week was gekomen.

De behandeling van deze zaak kon eerst in de volgende week worden voortgezet.

In dien tusschentijd had Ds Van Duin aan de Synode een telegram gezonden, waarin hij verzocht om voor en aler een beslissing werd genomen, door de Synode te worden gehoord.

Toeschietselijk als immer bood de Synode hem daartoe gaarne de gelegenheid.

Zelfs zijn wensch om dit onderhoud op zulk een tijd te stellen, dat hij op één dag uit en thuis kon zijn, werd grif ingewilligd.

De Synode stelt zich immer op een hoog standpunt.

Als zij iemand ter wille kan zijn, laat zij het niet na.

En zoo sprak Ds Van Duin zich dan wederom op de Synode uit. Dezelfde Commissie, vermeerderd met nog één lid, werd opnieuw uitgenoodigd om hun arbeid te vervolgen.

Als door D gegeven

On in Ge eigen, ambe in de voord acht moge wil is Syno tijd a

Men doo de C gekon Maar Had tekeni andere

Nu s len wij en: is

Men dat zij Van D eische

De e keljke

Mr B schreffe rechtig

gesteld meende op haan en zich

Het op zijn leeren?

Neen door b gen, ni een do

Hier de sch Van D

En Duin g stelling

Deze vat, d Synode djesbo de opv lijke in d

Schri Imm

aanva toch w

Verd alleen de e e ken,

door o niet, v iets an liteit is

gesloten ge leer andere baar,

Gerefor Woord

Kan deel d wekte?

Ten niet in Daar

„persbe slang onder

Maar over b

En t slechts vatti

Nu Aan

punt e altijd z kerken

Zou dien zi

uw gra als dat

schorst Als dan ze

Voor minder verder worden

Ingew gravam